

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§12-13

Ἔτι δ', ὧ βουλῇ, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. Πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἱππεύειν ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεῦεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Σε τι διαφοροποιούνται η συμπεριφορά του Μαντίθεου από τους άλλους Αθηναίους στρατιώτες στη μάχη που έλαβε χώρα στην Αλίαρτο;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ Ἀλκιβιάδου λιποταξίου §§9-11

Ο Αλκιβιάδης, γιος του ομώνυμου γνωστού πολιτικού και της Ιπαρέτης, κατηγορείται στον λόγο αυτό ότι, ενώ κατατάχθηκε το 395/4 π.Χ. για να πολεμήσει ως οπλίτης στην Αλίαρτο της Βοιωτίας, λόγω της δειλίας του μεταπήδησε στο σώμα των υπέων, χωρίς να πληροῦνται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

Αυτὸς λοιπὸν (ο Αλκιβιάδης) σε τέτοιο σημείον φαυλότητος ἐφθάσε, καὶ τόσο σὰς περιφρόνησε, καὶ τόσο τοὺς ἐχθροὺς φοβήθηκε, καὶ τόσο πεθύμησε νὰ καταταχθεῖ στο ἱππικόν, καὶ τόσο τοὺς νόμους παρέβλεψε, ὥστε οὐδόλως ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τοὺς συνέπειες τῆς παραβάσεως τῶν νόμων καὶ τὶς δίκας, ἀλλὰ προτίμησε καὶ τὰ πολιτικά του δικαιώματα νὰ χάσῃ, καὶ ἡ περιουσία του νὰ δημευθῇ, καὶ ἐνοχὸς νὰ θεωρηθῇ ὅλων τῶν ὑπὸ τῶν νόμων ἀπειλουμένων τιμωριῶν μάλλον παρά νὰ καταταχθεῖ με τοὺς οπλίτας καὶ νὰ ονομάζεται οπλίτης. Καὶ ἄλλοι μὲν, ἐνῶ οὐδέποτε εἶχαν ὑπηρετήσῃ ως οπλίτες, ἐνῶ ἄλλοτε ὑπηρετοῦσαν ως ἱππεῖς, καὶ εἶχαν προξενήσῃ μεγάλες βλάβες στοὺς ἐχθροὺς, δὲν τόλμησαν νὰ ἀνέλθουν εἰς τοὺς ἵππους, διότι φοβοῦνταν σὰς (τοὺς δικαστές) καὶ τὸν νόμον· διότι σκέπτονταν ὅτι δὲν

θα καταστραφεί η πόλις, ἀλλ' ὅτι θα σωθῇ, καὶ θα γίνῃ μεγάλη, καὶ θα τιμωρήσῃ τοὺς ἀδικούντες. Ὁ Ἀλκιβιάδης τόλμησε νὰ ἀνέλθῃ στὸν ἵππο (νὰ καταταχθῇ στὸ ἱππικό), ἐνῶ δὲν διέκειτο εὐνοϊκῶς πρὸς τὸν λαό, ἐνῶ δὲν εἶχε πρότερον υπηρετήσῃ ὡς ἱππίας, ἐνῶ οὔτε καὶ τῶρα γνωρίζει νὰ ἱππεύῃ, ἐνῶ δὲν εἶχε ἐξετασθῇ (ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους ἀρχόντες), σκεπτόμενος ὅτι δὲν θα δυνήθῃ ἡ πόλις νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀδικούντες.

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. [1939]. Διασκευή ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα στὴ δημοτικὴ

B4. Για καθεμία ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις τοῦ ἀρχαίου διδαγμένου κειμένου νὰ γράψετε μία περίοδο λόγου στὴ Νέα Ἑλληνικὴ, ὅπου **ἡ ἴδια λέξη, στὸ ἴδιο μέρος τοῦ λόγου, σε οποιαδήποτε μορφή της (πτῶση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος)** χρησιμοποιεῖται με **διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στὸ κείμενο: **γραφὴν, εἰσαγγελίαν, ἀγῶνας, ἡγουμένους, ἄδειαν.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἴσοκράτης, Κατὰ Λοχίτου §§9-11

(ἐκδ. τῶν Ed. Mathieu & G. Brémond, Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ἀνατ. 1963)

Ὁ κατήγορος δέχτηκε ἐπίθεση ἀπὸ ἓνα νεαρό ἀριστοκράτη, τὸν Λοχίτη, καὶ τὸν οδήγησε σὲ δίκη. Ἀρχικὰ υποστήριξε ὅτι ἡ σοβαρότητα τῶν ἀδικημάτων ὕβρεως ἀποδεικνυόταν καὶ ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα τῶν προβλεπόμενων ἀπὸ τὴν πολιτεία ποινῶν, γιὰ νὰ προσδώσῃ τελικὰ στὴν ὑπόθεση πολιτικὴ χροιά. Τὸ ἀπόσπασμα εἶναι ἀπὸ τὸν Εἰλόγο.

Ἦγοῦμαι δ' ὕμᾱς οὕτως ἂν ἀξίως ὀργισθῆναι τοῦ πράγματος, εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὕμᾱς αὐτοὺς ὅσω μεῖζόν ἐστιν τοῦτο τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων. Εὐρήσετε γὰρ τὰς μὲν ἄλλας ἀδικίας μέρος τι τοῦ βίου βλαπτούσας, τὴν δ' ὕβριν ὅλοις τοῖς πράγμασιν λυμαιομένην, καὶ πολλοὺς μὲν οἴκους δι' αὐτὴν διαφθαρέντας, πολλὰς δὲ πόλεις ἀναστάτους γεγεννημένας. Καὶ τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς λέγοντα διατρίβειν; Αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς δις ἤδη τὴν δημοκρατίαν ἐπείδομεν καταλυθεῖσαν καὶ δις τῆς ἐλευθερίας ἀπεστερήθημεν οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν νόμων καὶ βουλομένους τοῖς μὲν πολεμίοις δουλεῦειν, τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζειν. Ἵν' οὗτος εἷς ὢν τυγχάνει. Καὶ γὰρ εἰ τῶν τότε κατασταθέντων νεώτερός ἐστιν, ἀλλὰ τὸν γε τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας. Αὗται γὰρ αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν τοῖς πολεμίοις,

κατασκάψασαι δὲ τὰ τεῖχη τῆς πατρίδος, πεντακοσίους δὲ καὶ χιλίους ἀκρίτους ἀποκτεínaσαι τῶν πολιτῶν.

διεξέρχομαι: διηγούμαι λεπτομερειακά

ὅλοις τοῖς πράγμασιν λυμαινομένην: να καταστρέφει τα πάντα

ἐπίδομεν < ἐφοράω-ῶ: παρατηρῶ, βλέπω

δουλεύω: εἶμαι δούλος

καθίσταμαι: εγκαθιστῶ/ιδρύω νέο πολίτευμα

ἀκρίτους: χωρίς να δικαστούν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Καὶ τί δεῖ ... τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας**».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων/φράσεων του κειμένου:

ὕμᾱς:	εἶναι	στο
τοῦτο:	εἶναι	στο
δι' αὐτήν:	εἶναι	στο
Ἦν:	εἶναι	στο
ἡμετέραν:	εἶναι	στο

(μονάδες 5)

β. «**Ἦν οὗτος εἷς ὢν τυγχάνει**»: Να αναγνωρίσετε την παραπάνω πρόταση ως προς το είδος της και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. (μονάδες 5)

Μονάδες 10